

De Persoonsnamenstudie in 1959, 1960 en 1961

door K. ROELANDTS

In aansluiting bij de vorige bibliografie (zie beneden, nr. 28) volgt thans een overzicht van de antroponymische publikaties der drie daarop volgende jaren. Voor dezelfde periode werd tegelijk ook de toponymische litteratuur op fiches samengebracht, maar de bewerking ervan moest nogmaals wegens tijdgebrek worden uitgesteld.

De belangstelling voor het historisch onderzoek van de Nederlandse persoonsnamen heeft, zoals vroeger, geleid tot een paar licentiaatsverhandelingen (1), waaruit soms leerzame resultaten konden gepubliceerd worden, o. m. met het oog op de identifikatie van vlevormen (zie beneden, nrs. 2 en 23 ; vgl. ook nr. 7). Ander materiaal wordt historisch bestudeerd in bijdragen van GRAULS (nr. 12), LINDEMANS (nrs. 19 en 74), SCHÖNFELD (nr. 37) en CARNOY (nr. 53) : alle vier zijn zij ons ontvallen, maar de verdiensten van hun onverpoosde

(1) Bij de laatste opgaven, in *Bibl.* 1957/58 blz. 485 n. 1, zijn nu de volgende te voegen :

W. BEELE, Bijdrage tot de studie van de persoonsnamen uit het Ieperse in de 13^e en 14^e eeuw. Lic. Leuven, 1959.

H. RYCKEBOER, Een bijdrage tot de anthroponymie van de streek rond Brugge in de 1^e helft van de 14^e eeuw, aan de hand van 3 oijnslijsten van de Gentse Sint-Pietersabdij. Lic. Gent, 1959.

A. VANDEPOEL, Bijdrage tot de studie van de persoonsnamen uit Diest tussen 1389 en 1449. Lic. Leuven, 1960.

werkzaamheid blijven voortbestaan. Van Dr. Jan LINDEMANS mocht het Leuvense Instituut een belangrijke naamkundige dokumentatie in ontvangst nemen; daaronder bevinden zich de excerpten en aantekeningen, bestemd voor een lijvig woordenboek van onze middeleeuwse persoonsnamen.

De naamgeving in de Middeleeuwen werd op verschillende wijzen verder belicht in lezingen voor de Amsterdamse symposia, eerst door LEYS en VAN DER SCHAAR (nr. 18), later — uit het standpunt van de genealogie — door VAN WINTER en GEWIN (nr. 41). LEYS bezorgde daarenboven de tweede helft van zijn studie over de oudste Westvlaamse bij- en beroepsnamen (nr. 16), alsmede een artikel over konsonantische wisselingen. Vlaams materiaal werd o. m. nog onderzocht door DEBRABANDERE (nrs. 4 en 47-51), MULLIE (nr. 22), PEENE (nr. 27) en VERSTEGEN (nr. 40). Over Friese en Ingweoonse namen schreven BROUWER (nr. 6), DROEGE (nr. 8) en HAESERIJN (nr. 13); over Brabantse klankverschijnselen en beroepsnamen, resp. VANGASSEN (nr. 10) en DE MAN (nr. 20). In een uitgebreide monografie behandelde VERBIEST de antroponymie van Turnhout en omgeving (nrs. 38 en 39). Voorts kwam er een bijdrage van DE KEYSER over de litteraire naamgeving (nr. 14). Namen van vondelingen worden meegedeeld in een drietal kortere publikaties, genoemd onder nrs. 46, 59 en 100.

In ruimer taalkundig verband heeft ondergetekende, met behulp van oud en nieuw materiaal, zijn opzoekingen voortgezet (nrs. 30-34) om aan de hand van naamkunde en kindertaal te komen tot een systematische studie van de expressieve of affektieve gebruiksvarianten die een belangrijke rol moeten gespeeld hebben in de taalevolutie over 't algemeen.

Wat onze huidige namenschat betreft,

verschenen een paar herdrukken van vulgarisatiewerken over voornamen (nrs. 5 en 21) en enkele artikels met statistische gegevens over de frekwentie van een aantal doopnamen in bepaalde gemeenten (nrs. 45, 54, 89). VAN OVERSTRAETEN gaat onverpoosd door met zijn alfabetische lijsten van familienamen (nr. 24) en spaart geen moeite om zoveel mogelijk de vakliteratuur en ook historisch materiaal daarbij te betrekken. Over spellingkwesties handelden LEENEN (nr. 15) en PAUWELS (nr. 25). Allerlei spotnamen komen ter sprake onder nrs. 42, 56-57, 63, 66, 71, 95. Over scheepsnamen leze men thans VOORBELJETEL CANNENBURG e. a. (1).

Voor andere taalgebieden vindt men uitvoerige literatuuropgaven in *Onoma*. Hier verwijzen we slechts naar de Waalse bibliografie van LEGROS en HERBILLON (zie blz. 316), de Engels-Amerikaanse van ROBERTS en SMITH (blz. 323). Speciale aandacht verdienen o. m., in de Romaanse antroponymie, een herdruk van DAUZAT's woordenboek (blz. 316), twee werken over namen uit de middeleeuwse letterkunde (door FLUTRE en FRANKLIN, blz. 317), de opstellen van J. HERBILLON (blz. 317) en het boek van LÉVY over de namen van Joden in Frankrijk (blz. 317). De belangrijkste Duitse publikaties worden genoemd op blz. 318-322. In Engeland en de Verenigde Staten heerst een ruime belangstelling voor de betekenis van de persoonsnamen, blijkens de publikatie van verschillende vulgarisatiewerken (blz. 323-324) die echter uit wetenschappelijk oogpunt niet altijd voordeel bijbrengen.

(1) W. VOORBELJETEL CANNENBURG - J. P. KRUSEMAN, *Scheepsnamen vroeger en nu* (Bijdr. en Med. Naamk.-com. XVIII). Amsterdam, 1960. Mede verschenen als Bijlage LVIII bij Med. Ver. naamk. (Leuven, 1960), 46 blz.

Over de namen van onze vissersboten schreef A. VAN HAGELAND, *De magische zee* (Leuven, Davidsfonds, 1961), blz. 162-164. Herbergnamen ontleend aan scheepvaart en visserij vindt men *ibid.* 180-181.

Van rechtstreeks nut, ook voor de Nederlandse naamkundigen, blijft het grote woordenboek van de oude Deense persoonsnamen, waarvan HORNBY thans weer een aflevering heeft bezorgd (blz. 325).

* * *

1. [C. DE BAERE]. Zie naar aanleiding van zijn overlijden : *Lew. bijdr. Bijbl.* L (1961), 90 ; G. DEGROOTE, *Hand. Znl. Maatsch. taal- en lett. en gesch.* XV (1961), 9-11 ; thans ook A. DEMEDTS, *Kon. Vla. Ac., Jaarb.* 1963, 357-360.
Een bio- en bibliografie van de afgestorvene, die zich mede op het gebied van de antroponymie verdienstelijk heeft gemaakt, werd vroeger al, resp. door R. STERKENS en R. ROEMANS, gepubliceerd in de genoemde *Hand. Znl. Maatsch.* jrg. VIII (1954), 3-11, 13-46.
2. W. BEELE, Persoonsnamen te Ieper en omgeving tijdens de 14^e eeuw. *Med. Ver. naamk.* XXXVI (1960), 33-34.
Identifikaties van vleivormen en andere varianten in voor- en toenames.
3. F. DEBRABANDERE, Kortrijkse persoonsnamen omstreeks 1400. Zie *Bibl. Psn.* 1957/58, n^o 2.
Rec. J. VAN DER SCHAAR, *N. taalgids* LIII (1960), 122.
De opstellen van F. D. over de middeleeuwse verspreiding van de namen *Maria* en *Jozef* worden beneden genoemd, onder nrs. 47 en 48.
4. F. DEBRABANDERE, Romaanse invloeden bij de Kortrijkse persoonsnamen van omstreeks 1400. *De Leiegouw* I (1959), 95-105.
Bespreekt in dit verband een aantal bijnamen, geografische toenames en voornamen.
5. C. VAN DEN BROECK- -P. L. VAN POUCKE, Voornamenregister ten behoeve van de ambtenaren van de Burgerlijke Stand, 2^e uitg. *Heule*, z. d., 171 blz.
Met inleiding, over de huidige wetgeving terzake, door L. STICHELBAUDT. Naar aanleiding daarvan verscheen in de Juridische kroniek van *De Standaard* 15/2/1960 een lang artikel over « Voornamen kiezen », ondertekend Yvo. Op het register zelf valt heel wat aan te merken. Eén voorbeeld : *Anselm* wordt afgeleid uit het Latijn, met bet. « de gehelmde krijgsman »!

6. J. H. BROUWER, Fryske nammen yn Slochteren? *Fryske plakn.* XII (1959), 9-11.

Lijsten van 16^e-eeuwse voornamen, patroniemen en familienamen.

7. J. VAN CLEEMPUT(†) - R. HAESERIJN, Annekin, vlevorm van Arnoldus? *Med. Ver. naamk.* XXXV (1959), 17-24.
Contra VAN GEERTSOM, *Bibl. Psn.* 1957/58, nr. 47.

8. G. B. DROEGE, Frisian given names in French Flanders? *Fryske Stúdzjes oamb. J. H. Brouwer (Assen, 1960)*, 413-418.

Rec. D. R., *Notre Flandre* IX (1961), 20-21.

Slechts enkele van de namen, in de 19^e eeuw gepubliceerd door C. THELU (en J. WINKLER), werden teruggevonden bij een mondelinge enquête en archiefonderzoek te Sint-Winoksbergen. Zij geven niet het recht om te spreken van een Friese naamgeving aldaar.

9. S. J. FOCKEMA ANDREAE, De bewerking der Waalse en Franse familienamen in Nederland. *Med. Ver. naamk.* XXXV (1959), 63-66.

Rec. J. H(ERBILLON), *Dial. belgo-rom.* XVII (1960), 53-54.
Bedoelt de Romaanse inwijking van ca. 1600 en 1700.

10. H. VANGASSEN, Aan de grens van Vlaanderen en Brabant, III en IV. *Com. top.* XXXIV (1960), 45-76 ; XXXV (1961), 105-129.

Vgl. *Bibl. Psn.* 1957/58, nr. 7. Thans betreft het achtereenvolgens nld. *oe* en *ú* vóór *r*, umlaut en ontronding van nld. *u* in gesloten lettergreep. Er is o. m. sprake van persn. *Schoesutter*, *Bolus*, *Camus*.

Over « Het taalkundig werk van Dr. H. Vangassen » schreef F. VAN COETSEM in *Land v. Aalst* XII (1960), 181-185. Aansluitend daarbij een bibliografie van de gehuldigde, *ibid.* 185-187.

11. J. P. J. GEWIN, Genealogie en naamgeving ... zie beneden, nr. 41.

12. J. GRAULS, Onze taal (Vlaamse pockets 19). *Hasselt*, 1960.

Verzameling van kronieken, met bibliografische inleiding bezorgd door R. ROEMANS en H. VAN ASSCHE. Ook interessant op het gebied van de naamkunde, wegens de behandeling van appellatieven uit persoonsnamen.

Voorts verwijzen we naar :

J. GRAULS, Sint Christoffel in onze taal. *De Standaard*, 9/10 jan. 1960, blz. 10 : Over daarvan afgeleide familienamen (ook *Stofs* en *Stoefs*), het appellatief gebruik van een (*chri*)stoffel enz.

In een ander artikel, over het spreekwoord « Een iongh meysken ende ouden smul ... dats alle iare eene wieghe vul » (*Ibid.*, 6 aug. 1959) verklaarde J. G. de ovla. fn. *De Smul* als een bijnaam « snoeper », bij ww. *smullen*.

J. GRAULS, Van pijpen tot Peferoen. *De Standaard*, 4 juni 1959 : Zoals nld. *Pyper* is rom. *Pifron* een beroepsnaam met betekenis « fluitspeler, speelman ». Meer over « De populaire naam Pefroen », *ibid.* 17 juni 1959, rubriek Uit de taaltuin.

In dezelfde rubriek schreef J. G. op 21, 24/25 en 26 okt. 1959 over « Moriaan », « Moorese Varia » en « Zwarte Familienamen » (*De Moor, Moorkens, Moreaux, Meurisse* enz.); op 20, 21 en 22 jan. 1960 over vervormingen van de namen *Jesus* en *Maria* in bastaardvloeken of interjekties.

Ook zijn opvolgers in « De Taaltuin » toonden af en toe belangstelling voor de persoonsnamen. Vooreerst schreef Joris K. [J. Roeland VERMEER] over Rembrandt en Saskia (*De Standaard*, 12 aug. 1960) ; Nog iets over doopnamen (*Ibid.*, 13/14 aug. 1960). Vervolgens M. v. N[IEROP], over « Volk van Jannen » (*Ibid.*, 20 febr. 1961) enz.

Bij zijn overlijden, in 1960, werd Jan GRAULS van verschillende zijden herdacht : door J. DROOGMANS, in *De Tijdspiegel* XV (1960), 78-88, en volgens *Limburg* XXXIX (1960) 356 ook in *Oostland* 37-38, 47-53 ; door F. v. Es, in *Ovla. za.* XXXV (1960), 53 ; door J. GOOSSENAERTS en M. GRYPDONCK, in *Wet. tijd.* XX (1960), 103-108 ; door J. WEYNS, *Ons Heem* XV (1960/61), 40. Bovendien in *Lew. bijdr. Bijbl.* XLIX (1960), 72 ; *Volkskunde* XIX (1960), 83-85 ; *Notre Flandre* VIII (1960), nr. 2, blz. 17.

13. R. HAESERIJN, De verspreiding van een ingweonisme : de namen op *-dei*. *Taal en Tongval* XI (1959), 168-173 = *Album Dr. P. J. Meertens (Amsterdam-Brussel, 1959)*, 68-73.

Interessante reeks bewijsplaatsen van *Everdei* en andere namen op *-dei*, met bespreking.

14. P. DE KEYSER, De namen van Reinaert en Isengrim in de middeleeuwse fabelliteratuur. *Spieghel Historiael v. d. Bond v. Gentse Germanisten* III (1960/61), 1-12.

In hetzelfde tijdschrift, jrg. IV nr. 2 (1962), vindt men een verslag van de viering P. De Keyser en een bibliografie van de gehuldigde, over de jaren 1951-1962, door R. HAESERIJN (blz. 53-62, met lijst van geleide verhandelingen op blz. 63-67). Zie ook de bibliografie in *Kon. Vla. Ac. Jaarb.* 1962, 160-167.

15. J. LEENEN, De schrijfwijze van de aanlopen *de* en *van* in geslachtsnamen (Anthroponymica XI). *Lewen-Brussel*, 1959, VIII + 69 blz.

Gedeeltelijk om- en bijgewerkte herdruk van de twee opstellen genoemd in *Bibl. Psn.* 1956, nr. 5 en 1957/58, nr. 18. Zie ook PAUWELS, hierbeneden nr. 25.

16. O. LEYS, De bij- en beroepsnamen van Germaanse oorsprong in de Westvlaamse oorkonden tot 1225, III en IV. *Med. Ver. naamk.* XXXV (1959), 83-98 en 139-157.
 Vervolg en slot van de belangrijke bijdrage, genoemd in *Bibl. Psn.* 1957/58, nr. 19. Thans gaat het over de namen van *coddinc* tot *zadelara*.
17. O. LEYS, De wisseling *v/g, f/ch* ... zie *Bibl. Pln.* 1959/61 en te voren *Bibl. Psn.* 1957/58, nr. 58.
 De bijdrage van O. L. over *Sigis* wordt beneden genoemd, onder nr. 73.
18. O. LEYS- -J. VAN DER SCHAAR, Vlaamse vrouwen- namen en Hollandse naamgeving in de Middeleeuwen (Bijdr. en Med. Naamk.-com. XIV). *Amsterdam*, 1959. Ook verschenen in de reeks *Anthroponymica*, nr. X (*Leuven-Brussel*, 1959), 51 blz.
 Rec. C. B. v. H(AERINGEN), *N. taalgids* LII (1959), 232.
 Tekst van twee lezingen, resp. over de oudste vla. vrouwen- namen (tot 1225) — met het oog op structurele, sociale, psychologische en andere aspecten — en over de middeleeuwse naam- geving in Holland (voornamen en diminutieven, bijnamen, beroepsnamen, geografische toenames en vaste fnn.) met bij- zondere aandacht voor de maatschappelijke achtergronden.
19. J. LINDEMANS, De invloed van het Latijn op onze voornamen. *Taal en Tongval* XI (1959), 200-205 = *Album Dr. P. J. Meertens (Amsterdam-Brussel, 1959)*, 100-105.
 Historisch overzicht, van de middeleeuwen tot in de heden- daagse tijd.
20. L. DE MAN, Indirecte beroepsnamen *Rev. phil.* XXXVII (1959), 707-714.
 Rec. J. H(ERBILLON), *Dial. belgo-rom.* XVII (1960), 51.
 Vgl. *Bibl. Psn.* 1957/58, nr. 25; de samenvatting werd opnieuw gedrukt in *VI. Intern. Kongress, Kongressberichte III (München, 1961)*, 820.
21. J. A. MEIJERS- -J. C. LUITINGH, Onze voornamen. *Amsterdam-Antwerpen*, 1959.
 Derde uitgave van het boek dat het laatst genoemd werd in *Bibl. Psn.* 1956, nr. 12.
22. J. MULLIE, De familienaam « Liagre » (Med. Kon.

- Vla. Ac. v. België, Kl. Letteren XXII, nr. 1). *Brussel*, 1960, 22 blz.
 Rec. F. D(EBRABANDERE), *De Leiegouw* II (1960), 268-269.
 C. B. v(AN) H(AERINGEN), *N. taalgids* LIII (1960), 50.
 Met antwoord van J. M. en wederwoord van F. D. in *De Leiegouw* III (1961), 271-274.
 In datzelfde tijdschrift schreef J. L. M. MULLIE ook over :
 De familienamen De Lannoy en Van de Lanoitte. *De Leiegouw* II (1960), 253-254.
23. J. NOUWEN, Persoonsnamen te Grote-Brogel (B.-Limb.).
Med. Ver. naamk. XXXV (1959), 35-37.
 Identifikaties van vleivormen.
24. J. VAN OVERSTRAETEN, Wat betekent mijn familie-
 naam? CXLV-CCXVI. *Toer.* XXXVIII (1959) — XL
 (1961), telkens 1 blz. per aflevering [zie de Inhouds-
 tafels].
 Behandelt thans de namen van *Casier* tot *Colyns*, met aanvul-
 lingen op de vroeger verschenen lijsten (*Bibl. Psn.* 1957/58,
 nr. 28).
 Vgl. *Id.*, Wat betekenen onze familienamen? *Heem* V (1961),
 nr. 2/3, blz. 5 ; nr. 4, blz. 13-14 : betreffende fnn. te Moelingen,
 van *Adam* tot *Habets*.
25. J. L. PAUWELS, De spelling van de familienamen met
 « Van » en « De ». *Kon. Vla. Ac., Versl. en med.* 1959,
 309-316.
 Tegen LEENEN, zie hierboven nr. 15 en vgl. al PAUWELS in
Bibl. Psn. 1948, nr. 32.
26. [L. PEENE], Middelnederlandse persoonsnamen uit
 het archief van het St.-Janshospitaal te Brussel. Diss.
 Leuven 1954. Zie de verslagen van H. J. VAN DE WIJER,
 J. LINDEMANS en A. CARNOY, in *Kon. Vla. Ac., Versl. en
 med.* 1959, 519-527.
27. L. PEENE, Vander-, Vaer-, Van- en Ver-namen in het
 Kortrijkse. *De Leiegouw* III (1961), 19-24.
 Met zeer interessant archiefmateriaal. Vgl. nog hierbeneden
 nr. 98.
28. K. ROELANDTS, De persoonsnamenstudie in 1957 en
 1958. *Com. top.* XXXIII (1959), 485-511. Afzonderlijk
 in de reeks *Bijlagen* van het Instituut voor Naamkunde
 te Leuven, nr. 56.

29. K. ROELANDTS, Expressieve naam- en woordvorming. Zie *Bibl. Psn.* 1957/58, nr. 31.
Rec. J. H. (ERBILLON), *Dial. belgo-rom.* XVI (1959), 88.
30. K. ROELANDTS, Voortonige versterking. *Taal en Tongval* XI (1959), 230-236 = *Album Dr. P. J. Meertens (Amsterdam-Brussel, 1959)*, 130-136.
Over verscherping, onoorspronkelijke *a* en parasitaire liquida of nasaal in voortonige syllabe : types *Fiktoor, Machiels, Archille* enz. Ook het omgekeerde, de voortonige verzwakking, komt daarbij ter sprake.
31. K. ROELANDTS, Anticipatie van konsonant. *Med. Ver. naamk.* XXXV (1959), 123-128.
Behandelt familiarismen van de types *Naenken* en *Tanneken* (< *Anna*).
32. K. ROELANDTS, Regressieve en secundaire woordvorming. *Med. Ver. naamk.* XXXVI (1960), 89-124.
Verklaring van allerhande nominale en verbale varianten door Rückbildung en analogie (b. v. *Mit* uit *Mie-tje*).
33. K. ROELANDTS, Verkorting van lange vokaal. *Taal en Tongval* XIII (1961), 111-120 [*Bijdragen Dr. J. Leenen*].
Met speciale aandacht voor de expressieve waarde van dat verschijnsel.
34. K. ROELANDTS, Die Namenkunde als Schlüssel zur psychologischen Erforschung der Sprachentwicklung. *VI. Intern. Kongress, Kongressberichte* III (*München*, 1961), 642-648.
In algemene trekken samengevat in *Bibl. Psn.* 1957/58, nr. 33 (1).
35. G. H. VAN ROOYEN, Voortrekker-byname. *Ts. vir volksk. en volkstaal* XVII (1961), afl. 3.
36. J. VAN DER SCHAAR, De Hollandse naamgeving in de Middeleeuwen ... zie hierboven, nr. 18.

(1) Met betrekking tot de studie van het expressief taalgebruik vestigen wij nog speciaal de aandacht op : J. KURYLOWICZ, *Formes hypocoristiques et gémination de consonnes. Onomastica* VI (*Wrocław-Kraków*, 1960), 187-192.

37. M. SCHÖNFELD, Nagelaten opstellen ... zie *Bibl. Pln.* 1959/61.

O. m. over persn. *Been* (germ. *Baino-*) en het element *-baudes*, de strijdgodin *Baduhenna*, de namen *Wiking*, *Noorman* en *Deen*, persn. *Rorik*, *Rolf/Rollo*, *Harald*, *Knoet*, *Durghis* enz.

38. F. VERBIEST, Persoonsnamen uit het Turnhoutse in 1340. *Ts. gesch. folkl.* XXII (1959), 53-204.

39. F. VERBIEST, Persoonsnamen uit het land van Turnhout. *Ts. gesch. folkl.* XXIII (1960), 3-214.

Na een 1^e deel, over persn. van 1340 (zie vorig nr.), volgen hier een 2^e deel, over persn. van 1362-1581 (blz. 3-54), een 3^e deel, over persn. uit het cijnsboek van 1368 (blz. 55-119), een 4^e deel, met « taalkundige en lokaal-historische marginalia » (blz. 120-214).

40. V. VERSTEGEN, Plaats- en persoonsnamen uit een pachtboek van Nieuwenbos uit de 14^e eeuw. *Med. Ver. naamk.* XXXVII (1961), 31-44.

Frekwentielijst van voornamen en overzicht van toenames volgens de betekeniskategoriën.

41. J. M. VAN WINTER- -J. P. J. GEWIN, Genealogie en naamgeving in de Middeleeuwen (Bijdr. en Med. Naamk. com. XIX). *Amsterdam*, 1961. Ook opgenomen in de reeks *Anthroponymica*, nr. XII (*Leuven-Brussel*, 1961), 68 blz.

Tekst van twee lezingen over de naamkunde in functie van de genealogie, resp. geïllustreerd met voorbeelden uit de Gelderse ministerialengeslachten en de middeleeuwse vorstenhuizen. Over vaste regels bij de germ. naamgeving werd vroeger (met meer kennis van zaken!) een mooi boek geschreven: H. B. WOLF, *The Old Germanic Principles of Name-Giving* (*Baltimore*, 1939); zie *Bibl. Psn.* 1942, blz. 479.

Verschillende **bijzondere vraagstukken** en afzonderlijke namen of naamvormen worden bovendien behandeld in de volgende bijdragen:

42. E. VAN AUTENBOER, De Turnhoutse muggenbrand van 1755. *Tax. n. r.* XXXI-XXXII (1959-1960), 167-184.

Verklaart de spotnaam *muggenblussers*, vgl. de *maan-* en *zonblussers*.

43. G. P. BAERT, Wat zit er in een naam? *Biekerf* LXII (1961), 153-154.

Met naschrift van A. V. over de voornaam *Gaston* (*ib.* 154).

44. A. BELLEMANS, Dimpna of Dimphna? Zie *De Standaard*, 26 jan. 1961.
Pleit voor de eerstgenoemde spelling. Intussen is de argumentatie, aan de hand van oude bewijsplaatsen, ook verschenen in *Jaarb. Land v. Geel* I (1962), 243-249 : A. BELLEMANS, De naam Dimpna. Schrijfwijze en uitspraak.
45. J. BOETS, Een album vol namen: *Deo Dati* (Ts. van het St.-Theresiacollege, Kapelle-op-den-Bos) III, nr. 11 (juni 1961), 3-6 ; nr. 12 (dec. 1961), 3-5.
Plaatselijke gegevens over de frekwentie van jongens- en meisjesnamen (tussen de jaren 1942-1952), ook vergeleken met de namen van peter of meter.
46. M. BOVYN, Vondelingen te Dendermonde. *O. K. Dendermonde* 3^e r. VIII (1957/59), 244-247.
Met namen uit de 17^e en 18^e eeuw.
47. F. DEBRABANDERE, De populariteit van de naam *Maria* in Vlaanderen tijdens de Middeleeuwen. *Med. Ver. naamk.* XXXV (1959), 27-30.
48. F. DEBRABANDERE, De naam *Jozef* in de Middeleeuwen. *Med. Ver. naamk.* XXXVII (1961), 70-73.
49. F. DEBRABANDERE, De familienaam Soete. *De Leiegouw* III (1961), 11-14.
50. F. DEBRABANDERE, Hoe heten de inwoners van Kortrijk? *De Leiegouw* I (1959), 243-245.
51. F. D., Familienaam Uutergaleyen. *Biekorf* LXII (1961), 186.
52. R. V. C., Familienaam Spitaal. *Biekorf* LXII (1961), 59.
53. A. CARNOY, Het Kersouwken. *Taal en Tongval* XI (1959), 7-12.
Verbindt daarmee de fnn. *Cursau*, *Carsauw* en *Metsu* (?).
Samenvatting in *Com. top.* XXXIV (1960), 5-6.
54. D. CRACCO, Roeselaarse voornamen in 1957 ; ... in 1958 ; ... in 1950. *Biekorf* LX (1959), 79-81 ; 134-136 ; LXI (1960), 182-184.
55. A. DAUW, Mijn naam is Adh mar. *Biekorf* LXII (1961), 115-116.
56. K. DE DECKER, Spotnamen in Klein-Brabant. *E. S.-Br.* XLII (1959), 89-91.
57. F. V. ES- -M. COCLE- -A. BONNEZ- -G. P. BAERT, Blinkdozen en andere soldatennamen. *Biekorf* LX (1959), 153-154.
58. E. EYLENBOSCH, Uit de volkstaal van het Payottenland. *Taal en Tongval* XII (1960), 168-177.
Op blz. 173-174 over het gebruik van volksnamen als soortnamen : *araab*, *duits*, *hottentot*, *karwat*, *moor*, *spanjaard* en *turk*.
Ne moren is eenvoudig een augmentatief : zie *Med. Ver. naamk.* XXXVI (1960), 100 met voeten. 23.
59. H. J. M. FRUSCH, Namen van vondelingen. *Veldeke* XXXIV (1959), nr. 2.
60. A. VAN GEERTSOM, Erfelijke renten van Haasdonk. *O. K. Waas* LXIII (1959/60), 149-231 ; LXIV (1960/61), 121-239.

Tekstuitgave die vooral veel antroponymisch materiaal bevat, o. m. een lijst van familienamen a^o 1439, met varianten (LXIV, 211-224).

61. J. GOOSSENAERTS, Iets over voornamen, familienamen, bijnamen en dies meer. *Ons Heem* XIV (1959/60), 103-108.
62. J. GORIS, De herkomst van Jan van Eyck. *Kasterlee*, [1959].
Wordt niet gezocht te Maaseik, maar wel te Arendonk, in verband met de valkerij en met de abdij van Korsendonk. Zie al *Bibl. Psn.* 1957/58, nr. 45, en vgl. nog E. SCHILTZ, Jan van eyck of jehan deuyck? *De Standaard*, 18 febr. 1961, blz. 9 (overzicht van 15^e-eeuwse spellingen van de beroemde naam).
63. A. VAN HAGELAND, Over kasseistampers en andere ... nachtraven. *E. S.-Br.* XLIII (1960), 389-393.
In verband met de spotnaam van de inwoners van Aarschot.
64. B. J. HEKKET, Enige Twentse gelsachtsnamen met toponymische elementen. *Driemaand. bladen* XIII (1961), 101-103.
65. B. J. HEKKET, Hekket en Hekkert. *Gens nostra* 1959, 75-82.
66. H. VAN HESE, Gentse kollektieve spotnamen vanaf 1325 tot heden. *Ovla. za.* XXXIV (1959), 199-216.
67. A. HOUBAERT, De patroonheilige. De keus van een voornaam. *Brab. Folkl.* nr. 149 (maart 1961), 88-98.
68. M. J. G. DE JONG, Divagatie over het gebruik van voornamen. *Levende Talen (Groningen)* nr. 204.
69. H. KNIPPENBERG, Helmonders ... Kattendonders. *Mededelingenblad Peelland* 1960, nr. 6.
70. C. KOSTELIJK, Nogmaals Stalpaard. *N. taalgids* LIII (1960), 37-38.
Vgl. *Bibl. Psn.* 1957/58, nr. 49 en antwoord van B. A. MENSINK, Stalpaard IV. *N. taalgids* LIII (1960), 137.
71. R. LAMBRECHTS, Brabantse spotnamen. *E. S.-Br.* XLII (1959), 56-67.
72. J. LEENEN, Aesopus of Aisopos? *Wet. tijd.* XIX (1959), 389-394.
Over de spelling van vreemde namen.
73. O. LEYS, De grafsteen van koning Sigis te Kortrijk. Het standpunt van de naamkunde. *De Leiegouw* III (1961), 25-30.
Over de vermeende voornaam *Sigis*.
74. J. LINDEMANS, De namen van de z. g. « Vlaamse Baardheilige » Wilgeforte of Ontkommere. *E. S.-Br.* XLIII (1960), 85-89.
Verklaard uit oude rom. vorm van *Wilfrid*, resp. uit mnl. ww. *ontcommeren* « redden uit de nood, bevrijden ».
75. P. LINDEMANS, Oude Brabantse geslachten : Paridaens. *E. S.-Br.* XLIII (1960), 15-27.
76. M. MARTENS, Houthalen. Inventaris der parochiale registers en uittreksels. *Land v. Loon* XIV (1959), 5-21.
Met een lijst van voornamen en hun lat. ekwivalenten ca. 1625.

77. E. N., In de republiek van de doopnamen. *Biekerf* LXII (1961), 433.
Betreft de keuze van ongewone voornamen.
78. J. NAARDING, Homan. *Driemaand. bladen* XII (1960), 43-45.
Familiennaam, oorspr. *Hoveman*, ook *Ha(ve)man*, *Hofman* enz.
79. J. NOTERDAEME, Jacob de Coster van Maerlant. *Ons Heem* XIII (1958/59), nr. 5.
Zie 't laatst hierover *Bibl.* 1957/58, blz. 500 voetn. 1, en de bespreking in *N. taalgijs* LII (1959), 233-234 en 281. Voorts schreef J. N. nog in hetzelfde verband over : Het Maerlandt probleem. *Ons Heem* XIV (1959/60), 203-219 ; — Jacob van Maerlant. *Wet. tijd.* XX (1960), 291-300 ; — Jacob de coster van Maerlant. *Hand. Znl. Maatsch. taal- en lett. en gesch.* XV (1961), 233-272.
80. M. OOSTERHOUT, Ta it forstean fan de âldfryske oarkonden. *Us Wurk* IX (1960) en X (1961), passim.
Betreft o. m. de persn. *Reynsch Doekis* (X, 9-10), *Fermer of Former* (X, 10-12), *Heil Bod* (X, 12), *E(e)lck* (X, 53-55), *Reuenic* (X, 86-88).
81. J. E. OPSOMER, Over de naam « Van Beethoven ». *Med. Ver. naamk.* XXXVI (1960), 88.
Zie ook de grondige genealogische studie van A. MALCORPS, Duizend Van Beethovens. *E. S.-Br.* XLII (1959), 1-15, 118-129, 195-211, 311-330, 370-396, 443-459. Voor vroegere bijdragen daarover, van dezelfde hand : *Bibl.* 1957/58, blz. 501.
82. W. PÉE- -G. WINNEN, Westvlaams maarte en Hagelands maat. *Taal en Tongval* XI (1959), 218-229 = *Album Dr. P. J. Meertens (Amsterdam-Brussel, 1959)*, 118-129.
In verband met het ontstaan van appellatieven uit persoonsnamen.
83. K. C. PEETERS, Het Volk in het Middengebied van Benelux. *V. E. V.-Berichten* XXXIV (1959), nr. 17, 13 blz.
Wijst terloops op een overeenkomst tussen de migratielijnen van herkomstnamen en de loop van de rivieren en grote oude verkeerswegen.
84. L. PEETERS, « Den Cornelium hebben ». *Med. Ver. naamk.* XXXVI (1960), 55-62.
Oudere zegswijze voor de « hoorndrager ».
85. R. DE ROECK, Tijdspiegel : Persoonsnamen. *Brab. Folkl.* nr. 145 (1960), 80-83.
Over de keuze van de voornaam.
86. J. SEIZE, Notes d'onomastique flamande. *Bull. com. flam. de France* XVI (1959), 259-266.
87. J. SOETE, Genealogie en antroponymie. Van Mannoot tot Peter Benoit. *Hand. Znl. Maatsch. taal- en lett. en gesch.* XIV (1960), 294. — Samenvatting van lezing.
De eerste aflevering van *De Leiegouw* III (1961) verscheen als « Gedenknummer Dr. Jan Soete » en bevat o. m. een In Memoriam, blz. 5-9.

88. H. A. J. M. SPOORENBERG, De Westbrabantse Naamtjes. *Brab. heem* XI (1959), 22.
Roepnaam *Naantje* < *Adriana* (in verband met de verering van de H. Adrianus).
89. H. STALPAERT, Doopnamen te Brugge in 1958; ... in 1959. *Biekorf* LX (1959), 309-313; LXI (1960), 460-463.
90. H. STALPAERT, Volkstellingen. Historische schets. *Uitgeverij voor Gemeenteadministratie, Heule*, 1961, 64 p.
Rec. A. V(LAENE), *Biekorf* LXII (1961), 57-58: « Van Naam tot Nummer ».
91. C. THEYS, Anthroponymie of de onbetrouwbaarheid van de spelling van familienamen. *E. S.-Br.* XLIV (1961), 188.
92. C. T., Waar vandaan kwamen de scharenslieden, ketellappers, schoorsteenvegers, enz. *E. S.-Br.* XLIII (1960), 388.
In de 18^e eeuw vooral uit Auvergne.
93. G. J. UITMAN, Naamgevingsaspecten. *Med. Ver. naamk.* XXXV (1959), 82.
Jean Sans Terre zou geleid hebben tot fn. *Sangster*.
94. A. VERBEECK, Doopnamen in een stamboom. *Ons Heem* XIV (1959/60), 79.
95. A. VIAENE, Oostendenaers en Slusenaers. Benamingen uit de Vrijbuitertijd 1580-1600. *Biekorf* LX (1959), 401-406.
96. A. V(LAENE), Meisjesnaam *Bonnette*. *Biekorf* LX (1959), 91.
97. A. V(LAENE), De Riemakere. *Biekorf* LXI (1960), 459.
98. A. VIAENE, Familienamen Van den Poest — Verpoest. *Biekorf* LXII (1961), 81-82.
Vgl. hierboven nr. 27.
99. H. VOORN, Heertjes. *Ndl. Leeuw* LXXVII (1960), kol. 263-264.
Patroniën < vn. *Heertje*.
100. J. VRANCKEN, Brusselse vondelingen te St.-Kwintens-Lennik. *E. S.-Br.* XLIII (1960), 293-295.
101. A. WEIJNEN, De familienaam *Dirven*. *Med. Ver. naamk.* XXXV (1959), 38-41.
102. A. WEIJNEN, Dem Blaauwe. *Taal en Tongval* XII (1960), 178-184.
Bijnaam voor een roodharige.
103. X., Familienamen. *Wet. tijd.* XXI (1961), 267-268.
Overgenomen uit *Nederlandse Post*, april 1961, blz. 1. Daarbij aansluitend ook over familienamen in Zuid-Afrika.

In de volgende lijst verwijzen we nog naar enkele publicaties van antroponymisch materiaal en een paar andere uitgaven die nuttig kunnen zijn bij de studie van de Nederlandse persoonsnamen. Met betrekking tot de

familiekunde werden de genealogische tijdschriften echter in 't algemeen niet geëxcerpeerd.

J. H. BEKOUW, De emigratie uit Belle, Poperingen en Hondschooten tijdens de Spaanse Overheersing. *Jaarb. geneal.* XIII (1959), 147-179.

Vervolg van de publikatie, genoemd in *Bibl.* 1957/58, blz. 500.

R. VANDENBERGHE, Chantraines dit de Broucqsaulx 1494-1645. *Biekorf* LXII (1961), 108-110.

P. BONENFANT, Un dénombrement brabançon inédit du XIV^e siècle: gens de ménie et bourgeois forains dans l'ammanie de Bruxelles. *Bull. Comm. roy. hist.* CXXV (1959), 295-345.

M. BOVYN, St.-Alexiusbegijnhof te Dendermonde. *O. K. Dendermonde* 3^e r. IX (1959/60), 1-267.

Bevat op blz. 193-241 de lijst der begijnen (psn. vooral uit de 17^e-18^e eeuw).

R. E. F. CALUWAERTS, De Wezembeekse geslachten en hun familienamen *E. S.-Br.* XLII (1959), 39-53.

Vervolg van de bijdrage genoemd in *Bibl.* 1957/58, blz. 500.

A. W. E. DEK, Genealogie der heren van Brederode. *Jaarb. geneal.* XIII (1959), 105-146.

A. H. DRIJFHOUT VAN HOOFF, De Raamsdonkse landbouwersfamilie Elemans. *Ndl. Leeuw* LXXVII (1960), kol. 403-417.

Oorspr. *Neleman*.

J. FOX, Arnold Walpot (1249-1268). *Ndl. Leeuw* LXXVII (1960), kol. 452-453.

Fn. uit ambtsaanduiding.

D. GOOREN, Nog enkele patroonheiligen. *Brab. heem* XI (1960), 22.

H. JOOSEN, Dekens en gezworenen van de Mechelse ambachten. *O. K. Mech.* LXIV (1960), 54-107; LXV (1961), 145-187.

Lijst van namen uit de 15^e eeuw.

J. J. KALMA, Naamlijst der Friese hervormde predikanten (1880-1950). *Ljouwert*, 1959.

Rec. Sp., *It Beaken* XXII (1960), 99-100.

W. F. LEEMANS, De Schotse officierenfamilie Halkett. *Ndl. Leeuw* LXXVII (1960), kol. 323-354, 359-392.

In 17^e-eeuwse Ndl. stukken ook *Hacket(t)*, *Haket* gespeld. Kol. 381 fn. *Panier* > (de) *Pagniet*, *Pagny*, *Pannee* enz.

L. LINDEMANS, De voorouders van Jan III, hertog van Brabant, en van Willem III, graaf van Holland. *E. S.-Br.* XLII (1959), 259-278, 421-426; XLIII (1960), 70-73, 98-103, 314-320, 495. Genealogie van talrijke Europese vorstenhuizen.

M. N. VAN LOON, Borski. *Ndl. Leeuw* LXXVII (1960), kol. 304-307.

In de 15^e en 16^e eeuw *myt der Borst*, *Bo(r)steken*, nadien ook *Borstiken*, *Borskie* enz.

- A. MALCORPS, Duizend Van Beethovens. Zie hierboven, nr. 81
- A. J. MARIS, De pseudo-graaf von Sprengstain verwant van Marie de Brimeu? *Ndl. Leeuw LXXVI* (1959), kol. 100-101.
Betr. George *Sprengstain*, ook George *Springher* genoemd (1554). *Ibid. Jan van Hille = Juan de Gylle*.
- J. C. MARIS VAN SANDELINGENAMBACHT, Een onderzoek naar de herkomst der Haitsma Mulier's. *Ndl. Leeuw LXXVI* (1959), kol. 3-13.
Met varianten *Mullier, Desmulier, de Mulier, Mulie* enz. (land van Rijsel en Kortrijk).
- C. MARIS VAN SANDELINGENAMBACHT, Middeleeuwse Van der Nath's, voorzaten van de rijksgraven Von Dernath. *Ndl. Leeuw LXXVI* (1959), kol. 204-214.
Mogelijk afkomstig uit Ternat.
- J. MERTENS, De XIVde eeuwse voornaamste Brugse schepen-families. *Ons Heem XIV* (1959/60), 233-236.
- A. MEULEMANS, Leuvense ambachten. De beenhouwers. *E. S.-Br. XLII* (1959), 92-107, 212-230, 294-303. — Het smedenambacht. *Ibid. XLIV* (1961), 38-59, 117-124, 206-218, 472-479.
- J. H. VAN MOSSELVELD, de Villegas. *Ndl. Leeuw LXXVI* (1959), kol. 107.
Varianten *Villegars, Willegers*.
- W. MUUSSE, Genealogie van het geslacht Kerens. *Ndl. Leeuw LXXVI* (1959), kol. 71-90.
Varianten *Ke(e)rns, Kernen, Kernus, Keents, Kerre, Kern, Kiens, Kein(s), Keens, Ken(t)s* enz. — Kol. 74 *Engelberta = Angela* (ca. 1640).
- R. VAN PASSEN, Aanvulling op de Kontichse parochieregisters. Overlijdens 1597-1634. *De Schakel XIV* (1959), 21-25.
- R. VAN PASSEN, Het testament van Willem De Vos Zegherszoon, Kontich 1486. *De Schakel XIV* (1959), 122-126.
- W. PREVENIER, Stads- en Kasselrijrekeningen als bronnen voor lokale geschiedenis (Ovla. Verbond v. d. Kringen v. Gesch., Voorlichtingsreeks nr. 25). *Gent*, 1960.
Met korte bibliografie over Vla. stadsrekeningen, gedeeltelijke uitgave van de oudste rekening van Biervliet (1404-1405) en volledige uitgave van de oudste rekening van het ambacht Assenede (1402-1403).
- E. C. M. PRINS, Schelfhorst. *Ndl. Leeuw LXXVII* (1960), kol. 120.
Geertje Zwiarsen Kleyster (1722) = *Geesien Swiarsen* van 't Kleizenhuis.
- W. A. VAN RIJN, De oudere generatiën van het geslacht Diepenhorst. *Ndl. Leeuw LXXVI* (1959), kol. 36-45.
Voorheen ook (*de*) *Soos*; vgl. *soos* < *socius* « onderpriester van een vrouwenconvent »?

- W. A. VAN RIJN, De oudere generatiën en de herkomst van het geslacht Muysson. *Ndl. Leeuw LXXVI* (1959), kol. 249-252.
Aanvankelijk *Muyshont*, in de 17^e eeuw ook *de Zon, de Sonde, van Son* enz.
- R. S. ROARDA, Nammen út de bylagen fan de sentinsjes fan it Hof fan Fryslân 1700-1709; ... 1710-1727; ... 1728-1747. *Ljouwert*, 1959-1960.
Vgl. *Bibl.* 1954, blz. 354.
- N. J. A. C. VAN ROSSEM, De herkomst van Ds. Henricus Hoffmann. *Ndl. Leeuw LXXVII* (1960), kol. 97-100.
Gehuwd met Gerardina *Marckelhoff* < *Markloph, Ma(a)rkolv*.
- R. A. RUEB, Reefman-Dasselaer. *Ndl. Leeuw LXXVII* (1960), kol. 117-119.
Reefman uit boerderijnamen *het Reve, het Rieve*.
- A. P. VAN SCHILFGAARDE, Het geslacht Daendels. *Ndl. Leeuw LXXVII* (1960), kol. 91-96.
Vroeger ook *Daniels* genoemd, dus uit vn. *Daniel*, var. *Danelt*.
- C. C. VAN VALKENBURG, Nederlandse afstammelingen-naamdraagsters van gravin Juliana van Stolberg. *Ndl. Leeuw LXXVI* (1959), kol. 150-160.
Geschiedenis van de naam *Juliana* in het genoemde geslacht, beginnend a^o 1506 : « ist geborn Freulein *Juliana* vff *sanct Julian abent...* ».
- J. VANDER VELPEN, Stamboom der familie Van Hagendoren. *E. S.-Br.* XLIV (1961), 189-205.
- P. VERBELEN, Lijst van de personen begraven in de kerk van Buggenhout. *O. K. Dendermonde* 3^e r. X (1960/61), 205-220.
- R. VERBOIS, Rekemse families uit de 17^e en 18^e eeuw. *Limburg XXXVIII* (1959), 70-72, 99-102; XXXIX (1960), 182-185.
- A. VIAENE, De heren van Diksmuide uit het Artesische geslacht *Sacquespée* (1507-1607). *Biekorf* LX (1959), 193-199.
- H. VAN WERVEKE, Bronnenmateriaal uit de Brugse Stadsrekeningen betreffende de hongersnood van 1316. *Bull. Com. roy. hist.* CXXV (1959), 431-510.
- F. ZIMMERMANN, Boergondië en Oostenrijk. *Wet. tijd.* XXI (1961), 303-307.
Verband tussen beide wordt gezocht in de ogm. naamgeving met *Gund-*, *Gisel-* enz.
- X, Coetsee. *Ndl. Leeuw LXXVI* (1959), kol. 28.
Variant *Coetche* (uit Kampen).

* * *

Uit de antroponymische aktiviteit buiten het Nederlandse taalgebied geven we slechts een beperkte keuze van referenties, te beginnen met de Romaanse persoons-

namenstudie. Over 't algemeen worden hier alleen grotere werken genoemd, alsmede bijdragen die in een of ander opzicht ook de Nederlandse naamkundigen kunnen interesseren.

É. LEGROS- -J. HERBILLON, *La philologie wallonne en 1958; ... en 1959; ... en 1960. Com. top. XXXIII (1959), 213-335; XXXIV (1960), 233-332; XXXV (1961), 261-377.* Mede verschenen in *Dial. belgo-rom. XVI (1959), 161-283; XVII (1960), 179-278; XVIII (1961), 172-288.*

W. BAL, *Surnoms et sobriquets de l'Ouest-Wallon. VI. Intern. Kongress, Kongressberichte II (München, 1961), 101-105.*

Met speciale aandacht voor de expressiviteit.

(†)R. BOYENVAL- -R. BERGER- -P. BOUGARD, *Répertoire des noms de famille du Pas-de-Calais en 1820 (Public. de la Soc. de Dial. picarde II-III). Arras, 1960-1962, 2 vol., 258 + 179 blz.*

Rec. O. JODOGNE, *Dial. belgo-rom. XVII (1960), 153-155.*
J. HERBILLON, *Ibid. 155-156.*

O. BRATTÖ, Filipe, Henrique ... zie *Bibl. 1957/58, blz. 503.*

Rec. J. H(ERBILLON), *Dial. belgo-rom. XVI (1959), 87-88.*

Y. MALKIEL, *Names VIII (1960), 96-98.*

H. STIMM, *Beitr. z. Namenf. XI (1960), 208-209.*

R. SINDOU, *Rev. int. onomastique XI (1959), 233-234.*

Cl. BRUNEL, *Influence de la tendresse dans l'évolution française des noms de personne. Bull. philol. hist. 1959 (Paris, 1960), 499-504.*

A. DAUZAT, *Dictionnaire étymologique des noms de famille et prénoms de France. Paris, 1961, 652 blz.*

Herdruk van het werk waarover laatst *Bibl. 1956, blz. 493.*

R. DEBRIE, *Dictionnaire des noms de famille d'Albert (autrefois Encre), 1178-1952 (Soc. de dial. picarde, VI). Arras, 1960, 50 blz.*

Van dezelfde hand verschenen o. m. de volgende artikels :
De la méthode en anthroponymie et singulièrement dans l'étude des noms de famille. *Rev. int. onomastique XI (1959), 119-123* ; —
L'importance des surnoms dans les villages de l'Amiénois. *Ibid. 124-130.* — Over beide opstellen schreef J. H(ERBILLON) in *Dial. belgo-rom. XVII (1960), 50-51 en 53.*

- G. DE CAMELIS, I cognomi in Italia. Note di antroponimia e di diritto patronimico. *Firenze*, 1960², 81 blz.
- R. DOUSSINET, Trois siècles de prénoms dans une commune rurale du Pays-Bas cognaçais. *Les cahiers de l'Ouest XXIX* (1959), 56-59.
Rec. J. PIGNON, *Rev. int. onomastique XII* (1960), 76-78.
- L. F. FLUTRE, Table des noms propres avec toutes leurs variantes figurant dans les romans du moyen âge écrits en français ou en provençal, actuellement publiés ou analysés. *Poitiers*, 1961, 324 blz.
- A. FRANKLIN, Dictionnaire des noms, surnoms et pseudonymes latins de l'histoire littéraire du Moyen Age (1100 à 1530). *Paris*, 1875, xvi-681 p. Photocopie 1959.
- A. FROMENT- -J. HERBILLON, Les prénoms à Walcourt de 1597 à 1796. *Dial. belgo-rom. XVII* (1960), 113-122.
- B. HASSELROT, Études sur la formation diminutive dans les langues romanes. Zie *Bibl. 1957/58*, blz. 503.
Rec. K. ROELANDTS, *Lew. bijdr. Bijbl. L* (1961), 16-22.
- J. HERBILLON, Un nouveau traité sur les noms de famille belges. *Bull. Le Vieux-Liège V*, nr. 125 (avril-juin 1959), 373-378 ; nr. 129-130 (avril-sept. 1960), 451-458 ; VI, nr. 132-133 (janv.-juin 1961), 36-43.
Vervolg van de leerrijke bijdrage, genoemd in *Bibl. 1957/58*, blz. 503. Het betreft thans namen met G- (van *Gabay* tot *Go-*).
- J. HERBILLON, Prénoms curieux de Wallonie, de Picardie et de Normandie. *Rev. int. onomastique XI* (1959), 149-152.
- J. HERBILLON, Le nom de saint Syr, à Nivelles. *Dial. belgo-rom. XVI* (1959), 45-51.
- P. LÉVY, Les noms des israélites en France. Histoire et dictionnaire. *Paris*, 1960, 210 p.
Rec. R. SINDOU, *Rev. int. onomastique XIII* (1961), 76-78.
S. A. WOLF, *Beitr. z. Namenf. XII* (1961), 110.
- R. MARQUANT, A propos du nom de famille Vendroux. *Rev. int. onomastique XI* (1959), 227-228.
Rec. J. H., *Dial. belgo-rom. XVII* (1960), 53.

- J. MARTEL, Les anthroponymes germaniques en fonction toponymique dans le Pas-de-Calais. *Rev. int. onomastique XI* (1959), 223-226.
 Rec. J. H., *Dial. belgo-rom. XVII* (1960), 50.
- M.-Th. MORLET, Les noms de personne de l'obituaire de Moissac. *Rev. int. onomastique XI* (1959), 56-67.
 Bevat ook vele germ. namen.
- M.-Th. MORLET, Les noms de personne à Eu du XIII^e au XV^e siècle. *Rev. int. onomastique XI* (1959), 131-148, 174-182; *XII* (1960), 62-70, 137-148, 205-219.
 Rec. J. H., *Dial. belgo-rom. XVII* (1960), 52-53; 156.
 Ook belangrijk voor de germ. antroponymie en de studie van de hypocoristica.
- K. MICHAËLSSON, Le livre de la taille de Paris l'an 1296 (Romania Gothoburgensia VII). *Göteborg*, 1958, 310 p.
 Rec. J. HERBILLON, *Dial. belgo-rom. XVII* (1960), 51-52.
 Zie over deze befaamde Zweedse romanist, overleden in 1961, G. AHLBORN, *Onoma IX* (1960/61), 348-350; ook *Dial. belgo-rom. XVIII* (1961), 170.
- J. M. PIEL, Antroponimia germánica. *In*: Enciclopedia Lingüística Hispánica I (*Madrid*, 1959), 421-444.
- L. REMACLE, Le nom de personne *Meanten* (La Gleize, XVI^e s.). *Dial. belgo-rom. XVII* (1960), 165-166.
- A. VALLET, Les noms de personnes du Forez et confins (actuel département de la Loire) aux XII^e, XIII^e et XIV^e siècles (Public. Inst. Linguistique rom. de Lyon, 18). [*Lyon*], 1961, 332 blz.

* * *

Met het oog op de Duitse antroponymie mogen hier o. m. de volgende publikaties genoemd worden :

- A. BACH, Kemmenauer Ruppdiévuhl. *Nassauische Heimatblätter L* (1960), H. II, 79-85.
 Over bijnamen van dorpsbewoners; de genoemde spotnaam der Kemmenauers betekent wellicht « (Ich) rupfe die Vögel ».
- F. BERGER- O. R. ETTER, Die Familiennamen der Reichstadt Esslingen im Mittelalter (Esslinger Studien, 7). *Stuttgart*, 1961, 384 blz.

- J. K. BRECHENMACHER (†), Etymologisches Wörterbuch der deutschen Familiennamen, 2. Aufl., Lief. 1-10. *Limburg a/d Lahn*, 1957-1960, 788 S.
Vgl. *Bibl.* 1957/58, blz. 505.
- E. CHRISTMANN, Die deutschen Familiennamen in Albert Dauzats « Dictionnaire étymologique des noms de famille ». *Rhein.-westfälische Zs. f. Volkskunde* VII (1960), 65 S.
- E. CHRISTMANN, Zur Erforschung französischer Familiennamen in der Pfalz. *Jahrb. f. fränk. Landesforsch.* XXI (1961) = *Festschr. E. Schwarz* II, 109-116.
- H. DITTMAYER, Ein rheinisches Bei- und Familiennamenarchiv. *Mitteil. d. westdt. Gesellsch. f. Familienkunde* XIX (1960), Sp. 703-706.
- G. EIS, Tests über suggestive Personennamen in der modernen Literatur und im Alltag. *Beitr. z. Namenf.* X (1959), 293-308.
Vgl. *Bibl.* 1957/58, blz. 505.
- R. FISCHER, Familiennamen — Herkunftsnamen. *Beitr. z. Gesch. dt. Sprache u. Lit.* LXXXII, *Festschrift E. Karg-Gasterstädt* (1961), 353-362.
- W. FLEISCHER, Ostmitteldeutsch *Fritz(e)-Frit(z)sch(e)* und physiologisch bedingter Lautwechsel an der Peripherie des phonologischen Systems. *Beitr. z. Gesch. dt. Sprache u. Lit. (Halle)* LXXXI (1959), 303-322.
- Th. HERRLE : zie Reclams Namenbuch.
- W. JUNGANDREAS, Niederländer im mittelalterlichen Moselland. *Leuw. bijdr.* XLVIII (1959), 126-143.
Met een kaartje waarop de plaatsen van herkomst staan aangeduid.
- W. JUNGANDREAS, Die moselfränkischen Zunamen im Mittelalter. *Volk, Sprache, Dichtung. Festgabe f. Kurt Wagner* (1960), 191-234.
- H. KUHN, Die alten germanischen Personennamen des Typs *Hariso*. *Indogermanica, Festschr. W. Krause (Heidelberg)* 1960, 63-71.
Vergelijkt plaats- en persoonsnamen om te komen tot een

prehistorische of vóórgerm. *-s*-laag, parallel met de formaties op *-st-*, *-nt-/nz-*, *-k* en anlautend *P-*.

- H. KUHN, Vorgermanische Personennamen bei den Friesen. *Fryske Stúdzjes oanb. J. H. Brouwer (Assen, 1960)*, 379-388.

Bedoeld worden persn. beginnend met *P-* en afleidingen op *-k*, *-s*, *-st*.

- H. KUHN, Anlautend *p-* im Germanischen. *Zs. f. Mundartforsch.* XXVIII (1961), 1-31.

Een groot aantal appellatieven, plaats- en persoonsnamen beginnend met *p-*, worden beschouwd als relikten uit een vóórgerm. niet-keltische taallaag, thuishorend in N.-W.-Duitsland en de Nederlanden. Zie voorts *Bibl. Pln.* 1959/61 en vgl. de twee vorige bijdragen.

- K. LOY, Die Satznamen unter den deutschen Familiennamen. *VI. Intern. Kongress, Kongressberichte III (München, 1961)*, 531-538.

- N. MENZEL, Stammesgeschichtliche Rückschlüsse aus germanischen Personennamen. *Beitr. z. Namenf.* XI (1960), 78-90.

- E. QUADFLIEG, Erbnamensitte beim Aachener und Kölner Patriziat des 13. bis 16. Jahrhunderts (Genealogische Forschungen zur Reichs- und Territorialgeschichte H. 1). *Aachen*, 1958, 48 S.

Over *Id.*, Aachens älteste Namenliste 1150-1200, zie *Heem III* (1959), nr. 6, blz. 25.

- RECLAMS NAMENBUCH. Die wichtigsten deutschen und fremden Vornamen mit ihren Ableitungen und Bedeutungen, 3. Auflage, hrsg. Th. HERRLE (Reclams Universal-Bibliothek Nr. 7399). *Stuttgart*, 1961, 62 blz.

Bevat een korte inleiding (« Namengesichte ») en is in zijn beknoptheid vrij goed. Het oudere « Namenbuch » in deze reeks was van de hand van Franz TETZNER (*Leipzig*, 1894², 179 blz.).

- H. ROSENFELD, Völkernamen in Orts- und Personennamen und ihre geschichtliche Auswertung. *VI. Intern. Kongress, Kongressberichte III (München, 1961)*, 649-655.

- H.-F. ROSENFELD, Pommersche Haustierkosenamen. *Jahrb. Ver. nnd. Sprachforsch.* LXXXII (1959), 237-253.

- W. SCHARF, Personennamen nach Braunschweiger Quellen des 14. Jahrhunderts. Die Neubürger-, Verfestigungs- und Vehmgerichtslisten bis zum Jahre 1402, Band I. Diss. (masch.) *Freiburg/Br.*, 1960, 211 blz.
 Rec. W. FLEISCHER, *Beitr. z. Namenf.* XII (1961), 218-219.
- Ch. SCHEFFLER-ERHARD, Alt-Nürnberger Namenbuch (Nürnberger Forsch. V). *Nürnberg*, 1959, 341 blz.
 Rec. E. SCHWARZ, *Zs. f. dt. Philol.* LXXX (1960), 105-107.
- G. SCHRAMM, Namenschatz und Dichtersprache. Zie *Bibl.* 1957/58, blz. 507.
 Rec. W. LAUR, *Beitr. z. Namenf.* XI (1960), 319-320.
 H. WESCHE, *Idg. Forsch.* LXVI (1961), 208-215.
- G. SCHRAMM, Ein Unterschied zwischen altsächsischem und althochdeutschem Personennamenschatz. *Onoma* VIII (1958/59), 350.
 Samenvatting van lezing, o. m. over ritmische variaties in namengroepen als *Agi-/Agina-/Agila-*.
- St. SONDEREGGER, Das Althochdeutsche der Vorakte der älteren St. Galler Urkunden. Ein Beitrag zum Problem der Urkundensprache in althochdeutscher Zeit. *Zs. f. Mundartforsch.* XXVIII (1961), 251-286.
 Vergelijkt het materiaal, inz. persoonsnamen, van de (klad)-notities met dat van de definitieve oorkonden (8^e-10^e eeuw) en bestudeert aldus de latinisaties, de spelling, klankleer, flexie, woordvorming enz.
- St. SONDEREGGER, Der althochdeutsche Personennamenschatz von St. Gallen. VI. *Intern. Kongress, Kongressberichte* III (*München*, 1961), 722-729.
 Ondertitel: Ein Beitrag zum Problem einer althochdeutschen Namengrammatik. Geeft o. m. types van latinisaties en voorbeelden van de progressievere spelling der « Vorakte ».
- R. STEDING, Die ältesten Namen der Bürger Göttingens (13. u. 14. Jh.). *Onoma* VIII (1958/59), 351.
 Samenvatting van lezing over de opkomst van fnn. in de genoemde stad.
- N. TÖRNQVIST, Der Name der Friesen. *Jahrb. des Vereins f. ndd. Sprachforsch.* LXXXI (1958), 27-32.
- N. TÖRNQVIST, Zum Wortbildungstyp « Wagehals, Taugeichts ». *Neuphilol. Mitteil.* LX (1959), 12-28.

- E. ULBRICHT, *beraht* in den Personennamen der frühen Urkunden des Klosters Fulda. *Beitr. z. Gesch. dt. Spr. u. Lit. (Halle)* LXXXIII (1961), 474-479.
- E. WASSERZIEHER, Hans und Grete. Zweitausend Vornamen erklärt. *Bonn*, 1959 (15. Aufl.), 157 s.
Rec. A. SCHMID, *Beitr. z. Namenf.* XII (1961), 109-110.
- L. WEISGERBER, Die sprachliche Schichtung der früh-rheinischen Personennamen. *VI. Intern. Kongress, Kongressberichte I (München, 1960)*, 94-104.
Met bibliografisch lijstje van bijdragen die schr. vroeger over een gelijkaardig onderwerp heeft gepubliceerd.
- H. WESCHE, Bäuerliche niederdeutsche Ruf- und Familiennamen. *Jahrb. Ver. nnd. Sprachforsch.* LXXXIII (1960/61), 91-106.
Frekwentie van voornamen (15^e-17^e eeuw, ook vergeleken met 13^e-14^e eeuw), opkomst en vorming van familienamen, o. m. op *-mann*, *-er*, *-ing*.
- J. WHATMOUGH, Onomastics and Linguistics (The Agri Decumates, with the Upper Rhine and Danube). *VI. Intern. Kongress, Kongressberichte I (München, 1960)*, 68-79.
Aan de hand van plaats-, persoons- en volksnamen.
- M. ZENDER, Räume und Schichten mittelalterlicher Heiligenverehrung in ihrer Bedeutung für die Volkskunde. Die Heiligen des mittleren Maaslandes und der Rheinlande in Kultgeschichte und Kultverbreitung (Veröffentl. d. Instit. f. gesch. Landesk. d. Rheinlande). *Düsseldorf*, 1959, 256 S., 22 Karten.
Rec. J. ANDRIESSEN, *Ons geest. erf* XXXIV (1960), 329-332.
M. COENS, *Analecta Bolland.* LXXIX (1961), 189-192.
P. GORISSEN, *Rev. hist. eccl.* LVI (1961), 116-119.
P. JOHANSEN, *Hansische Geschichtsbl.* LXXVIII (1960), 138-141.
F. PETRI, *Westf. Forsch.* XIII (1960), 214-217.

Wat het **Engelse taalgebied** betreft, kunnen we verwijzen naar de volgende uitgaven in verband met de antroponymie :

R. J. ROBERTS, Bibliography of Writings on English Place- and Personal Names. *Onoma* VIII (1958/59), 1*-82*.

Lijst van antroponymische publikaties op blz. 63*-71*.

E. C. SMITH, Bibliography of Personal Names, 1958 ; ... 1959 ; ... 1960. *Names* VII (1959), 182-187 ; VIII (1960), 172-179 ; IX (1961), 175-180.

D. BURTON, A New Treasury of Names for the Baby. *Englewood Cliffs* (N. J.), 1961, 187 blz.

M. HUDDERS, Treasury of Baby Names. *Larchmont* (N. Y.), 1959, 52 p.

J. P. HUGHES, How You Got Your Name. *London*, 1959, 120 p.

Rec. E. C. SMITH, *Names* VIII (1960), 101.

Oorsprong en betekenis van familienamen.

E. LAMBERT-**M. PEI**, Our Names. Where They Came From and What They Mean. *New York*, 1960, 192 p.

Rec. W. G. GAFFNEY, *Names* IX (1961), 138-140.

G. LANGENFELT, Studies on Widsith. *Namn och byggd XLVII* (1959), 70-111.

Studie van de volksnamen, o. m. met het oog op de datering van het gedicht.

G. LANGENFELT, Some Widsith names and the background of Widsith. *VI. Intern. Kongress, Kongressberichte III* (*München*, 1961), 496-510.

G. LANGENFELT, Foreign Names in Old English. A Comparison between Alfred's « Orosius » and « Widsith ». *Neuphilol. Mitteil.* LXII (1961), 10-22.

Vergelijkt plaats- en persoonsnamen, vooral met het oog op vokalisme en konsonantisme.

G. LANGENFELT, Beowulf och Fornsverige. Ett försök till datering av den fornengelska hjältedikten, 1. *Ortnamns-sällskapet i Uppsala årsskrift* 1961, 35-55 (Met Engelse samenvatting).

O. m. aan de hand van het namenmateriaal wordt de Beowulf omstreeks 800 gedateerd.

- J. M. MARCHAND, Names of Germanic origin in Latin and Romance sources in the study of Germanic Phonology. *Names VII* (1959), 167-181.
Over de waarde van het namenmateriaal voor de studie van de ogm. klankontwikkelingen.
- J. D. SIMMONDS, More's Use of Names in Book II of Utopia. *Die neueren Sprachen* 1961, afl. 6.
- E. C. SMITH, Smith Compound Names. *VI. Intern. Kongress, Kongressberichte III (München, 1961)*, 711-717.
Talrijke samenstellingen met *Smith* als eerste of tweede lid.
- C. C. THOMSON, Names for Every Child. A Guide to Personal Names and their Meanings. *London*, 1961², 159 p.
Rec. E. C. SMITH, *Names IX* (1961), 271.

* * *

Voor de Skandinavische landen zijn o. m. de volgende studiën te vermelden :

- L. ALFVEGREN, *r*-genitiv och *are*-komposition. Zie *Bibl.* 1957/58, blz. 436.
Vgl. naar aanleiding daarvan S. FRIES, Brudarebacken och Rottneros. *Namn och bygd XLIX* (1961), 102-115, met Engelse samenvatting op blz. 195-196.
- N. DJURHUUS, Færøske inkolentnavne. *Ti Afhandlinger (København 1960)*, 138-148.
Betreft inwonersnamen op *-ingar, -bingar, -menn* (en *-skeggjar*).
- B. EJDER, Eddadikten Vafprúðnismál. *Vetenskaps-soc. i Lund, Årsbok 1960*, 3-20.
O. m. over *Gagnráðr*, naam van Odin.
- I. FREDRIKSSON, Svenska personnamnsstudier (Acta Universitatis Upsaliensis, Studia Philologiae Scandinavicae Upsaliensia 2). Diss. Uppsala. *Stockholm-Göteborg-Uppsala*, 1961, 270 blz.
Rec. A. JANZÉN, *Scand. Studies XXXV* (1963), 71-74.
K. G. LJUNGGREN, *Arkiv f. nord. filol. LXXVII* (1962), 259-260.

Grondige historische studie over de volgende namen : *Ambjörn, Andor, Gustav, Göt* en *Göte, Hälv, Lindorm, Orm* en *Orme, Redar, Tormod* ; vooral met betrekking tot de vorm, de klankontwikkeling en de geografische verbreiding. Met de voornamen komen ook de erbij horende familie- en plaatsnamen ter sprake. Geeft bovendien een korte historiek van het antroponymisch onderzoek, bibliografie, registers en Duitse samenvatting.

- B. HILDEBRAND, Handbok i släkt- och personforskning I. *Stockholm*, 1961, 399 blz.
 Rec. K. G. LJUNGGREN, *Arkiv f. nord. filol.* LXXVII (1962), 261.
- R. HORNBY, Gamle angivelser af hjemhørighed. *Ti Afhandlinger* (København 1960), 125-137.
 Over fnn. van geografische herkomst gevormd met *-ing*, *-bo*, *-er*, *-far*, *-man* en *-skalli*.
- K. B. JENSEN, Lateinische und altnordische Personennamen. *Namn och bygd* XLVIII (1960), 173-176; Engelse samenvatting op blz. 191.
 Wijst op overeenkomsten tussen Lat. en Ono. (o. m. antroponymisch suffix *-ius* / *-ijaR* en éénstammige persoonsnamen) en ziet daarin een steun voor de hypothese van MUCH dat de Italiërs uit het Noorden zouden afkomstig zijn.
- A. JOHANNSEN, Personennamenstudie aus Nordfriesland. *Fryske Stúdzjes oanb. J. H. Brouwer* (Assen, 1960), 467-471.
 Behandelt de voornaam *Ove*, varianten *Owe*, *Uwe*, *Obbe*, *Offe* enz.
- K. KILBOM, Vallonerna. *Stockholm*, 1958, 500 blz.
 Rec. X., *Dial. belgo-rom.* XVII (1960), 152-153.
- G. KNUDSEN (†) - M. KRISTENSEN (†) - R. HORNBY, Danmarks gamle Personnavne II. Tilnavne, H. 20. *København*, 1961 (kol. 919-1110).
 Aansluitend bij de vorige aflevering, waarover *Bibl.* 1957/58 blz. 509, worden hier de toenames van *Roth* tot *Svn* behandeld. Het betreft o. m. *Røwere*, *Sachtelewend*, *Sagher*, *Sander*, *van Santen*, *Sasse(n)*, *Schilder*, *Schoite*, *Schulte*, *Segher*, *Skefben*, *Skursak*, *Slampamp*, *Smok*, *Snidewin*, *Soet*, *Spiring*, *Stokebrand*, *Stokfisk*, *Stokman*, *Strateman*, *Struwe*, *Stubbe*, *Sutere*, *Swartebrok*.
- Ó. LÁRUSSON, Nöfn íslendinga árið 1703. *Reykjavík*, 1960, 44 blz.
 Rec. K. G. LJUNGGREN, *Arkiv f. nord. filol.* LXXVII (1962), 251-252.
 Volledige naamlijst van IJslands bevolking a° 1703, met inleiding over de keuze van de voornaam.
- R. OTTERBJÖRK, Ordbok över Sveriges medeltida personnamn. Provhäfte. *Uppsala*, 1961, VI + 18 blz.
 Rec. K. G. LJUNGGREN, *Arkiv f. nord. filol.* LXXVII (1962), 259.
 Proefaflevering, met de namen op D-, van het groot woorden-

boek der middeleeuwse persoonsnamen, waaraan in opdracht van de Zweedse Academie sinds 1947, op initiatief van wijlen I. MODÉRER, wordt gewerkt.

- H. STÅHL, Nils i Söderby, Solbygubben. *Ortnamnssällskapetets i Uppsala årskrift* 1961, 3-9 (Met Engelse samenvatting).

Identifikatie van persoon en plaats (oorspr. *Sorby*, verklaard met zwe. dial. *sör* « slijk, modder »).

- C.-E. THORS, Finländska personnamnsstudier (Acta Acad. Reg. Sci. Upsal. 6 = Anthroponymica Suecana 4). *Stockholm*, 1959, 138 blz.

Rec. K. G. LJUNGGREN, *Arkiv f. nord. filol.* LXXVII (1962), 260-261.

* * *

Ten slotte wijzen we nog op enkele varia, waarvan een en ander kan dienst bewijzen bij het historisch onderzoek.

- V. NISSILÄ, Niederdeutsches Material in der finnischen Nomenklatur. VI. *Intern. Kongress, Kongressberichte III (München, 1961)*, 572-578.

Over namen als *Plaami* en *Laami (Flaming)*, *Hollander, Flander/Lanteri* enz. Vgl. *Bibl.* 1957/58, blz. 510.

- O. LANDAU, Mykenisch-griechische Personennamen (Studia Graeca et Latina Gothoburgensia 7). *Göteborg*, 1958, 305 blz.

- W. PAPE -G. BENSELER, Wörterbuch der griechischen Eigennamen [*Braunschweig*, 1911, 3. Auflage]. Neudruck 1959, 1768 S.

- J. UNTERMANN, Die venetischen Personennamen. *Wiesbaden*, 1961, 200 S., 36 Karten.

Rec. R. KATIČIĆ, *Beitr. z. Namensf.* XIII (1962), 308-309.

- E. VROONEN, Petite encyclopédie des noms de personnes. *Orbis* VIII (1959), 556-557.

Plan voor samenstelling van dergelijk werk, met het oog op « les diverses régions du globe », en oproep tot medewerking. — Gelet op de vroegere werken van schr. (zie *Bibl. Pen.* 1957/58, nr. 37), kan dat plan ons niet veel vertrouwen schenken.